

কৃষক বাইজলৈ গোহাবি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনিৰ ইসংস্কৰণ মুকালি কৰা হৈছে। গতিকে কৃষক বাইজে আমাৰ ৱেব চাইট www.aau.ac.in লগ অন কৰি 'ঘৰে-পথাৰে' ইসংস্কৰণৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰিব পাৰিব।

মুখ্য সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'

সম্প্রসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পঞ্জীয়া কৃষি পত্ৰিকা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
□ গ্ৰোৰুকালীন মাটিমাহ-মণ্ডমাহৰ. ২	
□ বৰষুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল .. ২	
□ আমাৰ একায়াৰ ৩	
□ মাহচৌৰ কৃষিকৰ্ম ৩	
□ উদ্যোগ শস্য ৪	

□ ৪৪ তম বছৰ □ ৭ম সংখ্যা □ ১ এপ্ৰিল ২০২৩ □ ১৬-৩০ চত, ১৯৪৪ শক □ মুল্য - ১.০০ টাঙ

GHARE - PATHARE

PMG - 19 of 2005 - 06

অসমৰ নৱনিযুক্ত ৰাজ্যপাল তথা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আচাৰ্যৰ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিদৰ্শন কৃষিৰ জৰিয়তে দেশৰ ভৱিষ্যত গঢ় দিব লাগিব : ৰাজ্যপাল

যোৱা ২৬ মাৰ্চ তাৰিখে অসমৰ নৱনিযুক্ত ৰাজ্যপাল তথা অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আচাৰ্য গোলাৰ চান্দ কাটাৰীয়াই অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিদৰ্শন কৰিব। এই উপলক্ষে আয়োজিত এক অনুষ্ঠানত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালক সম্মোধন কৰি ৰাজ্যপালগৰাকীয়ে কৃষিৰ জৰিয়তে দেশৰ ভৱিষ্যত গঢ় দিব লাগিব। তাৰ বাবে কম ভূমিত অধিক উৎপাদন কৰিব লাগিব। খেতি আৰু ইয়াৰ লগত সম্পর্কিত বিষয়ত উন্নতি কৰি ধৰী হ'ব লাগিব। ৰাজ্যপালগৰাকীয়ে ভাষণত লগতে কয় যে উৎপাদনব্যয় বেছি হোৱাৰ বাবে আৰু নিম্নতম সমৰ্থন মূল্য নোপোৱা বাবে কৃষিৰ প্ৰতি আগ্রহ কৰি আহিছে। সেয়ে খেতিৰ দিশে যাবলৈ হ'লে খেতি লাভজনক হ'ব লাগিব। সামুহিকভাৱে মনেৰে স্বীকাৰ কৰি কৃষি আৰু কৃষকৰ উন্নতিৰ বাবে আগবঢ়িব লাগিব। একেলগে আগবঢ়ি যাওতে সকলোৰে লগত মিলি কাম কৰিব লাগিব। দুৰ্বলতাসমূহ চিনান্ত কৰি একেলগে আগবঢ়ি যাব লাগিব। কেৱল দুৰ্বলতা

দেখুৱাবলৈ গ'লে নিজেও দুৰ্বাৰ লগতে আসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই অসমৰ কৃষিক্ষেত্ৰত বিশ্ববিদ্যালয়ে আগবঢ়োৱা অৱাদনৰ বিষয়ে জানিবলৈ দিয়ে। কৃষি শিক্ষা, গৱেষণা আৰু সম্প্রসাৰণৰ দিশত অসম কৃষি

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালক সম্মোধন কৰি অনুষ্ঠানৰ মধ্যত উপবিষ্ট অসমৰ নৱনিযুক্ত ৰাজ্যপাল তথা অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকা, অসম মহিলা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য ড° অজন্তা বৰগোহাইই বাজকেঁৰ, জিলা উপায়ুক্ত পুলক মহন্ত, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পঞ্জীয়ক তপন কুমাৰ দেখা দিয়ে।

জড়িত হৈ চাকৰি দিব পৰা কৰিব লাগিব। বিশ্ববিদ্যালয়ে লোৱা ভূমিকৰণৰ বাবে বাজাখনৰ খাদ্যশস্যৰ উৎপাদন বহুগুণবৃদ্ধি পোৱা বুলি আচাৰ্য গোলাৰ কৃষিক অৱগত কৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পঞ্জীয়ক তপন কুমাৰ গোহাইয়ে শলাগ জংপন কৰা অনুষ্ঠানত অসম মহিলা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য ড° অজন্তা বৰগোহাইই বাজকেঁৰ, জিলা উপায়ুক্ত পুলক মহন্তৰ লগতে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গৱেষণা সঞ্চালক, (৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

শ্রাবণী, প্ৰফুল্ল, পিয়লি ধানৰ বীজ বিক্ৰীৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ধানখেতিৰ লগত জড়িত কৃষক বাইজে পুৱা ৯ বজাৰ পৰা বিয়লি ও বজাৰ ভিতৰত প্রতিষ্ঠানটোৰ পৰা ধানৰ এই বীজসমূহ ক্ৰয় কৰিব পাৰিব। দেওবাৰ আৰু চৰকাৰী বন্ধত বীজ বিপণন বন্ধ থাকিব। প্রতিষ্ঠানটোৰ মূল প্ৰৱেশদ্বাৰৰ বাহিৰত অসম ধান গৱেষণা প্রতিষ্ঠানৰ বীজ বিক্ৰীৰ কোনো ব্যৱস্থা কৰা হোৱা নাই বুলি প্রতিষ্ঠানটোৰ তৰফৰ পৰা জানিবলৈ দিয়ে।

তিতাৰৰ অসম ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানত উচ্চ উৎপাদনক্ষম ধানৰ বীজ বিক্ৰীৰ ব্যৱস্থা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অসমৰ তিতাৰৰ অসম ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানত উৎপাদিত উচ্চ উৎপাদনক্ষম ধানৰ বীজ কৃষক বাইজৰ বাবে বিপণনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

বৰ্ত মান প্ৰতিষ্ঠানটোত উচ্চ উৎপাদনক্ষম বঞ্জিত, বঞ্জিত চাৰ-১, বাহাদুৰ, বাহাদুৰ চাৰ-১, গীতেশ, আঘোণী বৰা, কেতেকী জহা, বকুল জহা, স্বৰ্ণ চাৰ-১, দিচাং, লুইত, নুমলী,

বৈজ্ঞানিক উপদেষ্টা সমিতিৰ সভা সম্পন্ন

পত্ৰিকশীল কৃষক, কৃষক উৎপাদক সহাব প্ৰতিনিধি উপস্থিতি থাকে। অনুষ্ঠানত ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ বাস্তীয় উদ্বোধনী কৃষক সম্মানেৰে সম্মানিত গৌৰিকান্ত ডেকাটোৰ তৰফৰ পৰা সম্পৰ্কনা জনোৱা হয়। কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, বাঞ্চা ৪ বাঞ্চা কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ উদ্বোগতো বৈজ্ঞানিক উপদেষ্টা সমিতিৰ বাস্তীয় সভাখনে যোৱা ২৪ মাৰ্চ তাৰিখে অনুষ্ঠিত হৈ যায়। এই উপলক্ষে আয়োজিত এখন সভাত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনস্থ খানাপাৰাস্থ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক কাম-কাজৰ প্ৰতিৰোধ কৰিব লগতে বিতংভাৰে আলোচনা কৰা হয় যাতে আগস্তক বৰ্ষত কৰিবলগীয়া পৰীক্ষামূলক, প্ৰদশনীমূলক খেতি আৰু প্ৰশিক্ষণমূলক কৃষকৰ প্ৰয়োজন অনুসৰি কৰিব পৰা যায়। সভাত আৰম্ভণিতে কেন্দ্ৰটোৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মূৰৱী ড° অৰপ কুমাৰ ডেকাই আদৰণি ভাষণ আগবঢ়ায়। অনুষ্ঠানটোত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° বণজিৎ কুমাৰ সাউদে সভাপতিত কৰা অনুষ্ঠানটোত শৰৎ চন্দ্ৰ সিহেবুৰ্মি মহাবিদ্যালয়ৰ সহযোগী বিজ্ঞানপুৰক ড° বাঞ্জিত কুমাৰ শৰ্মা, জিলাখনৰ চৰকাৰী বিভাগৰ বিষয়া প্ৰতিনিধি লগতে

যোৱা ২১ মাৰ্চ তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত সময়ৰ লগে লগতে চাহখেতি অহা প্ৰত্যাহুন আৰু সভারনাসমূহৰ সৈতে পৰিচিত হৈ চাহত মূল্য সংযোজনৰ জৰিয়তে উদ্বোগিক সামৰ্থতা বৃদ্ধিৰ ওপৰত এখন উচ্চস্তৰীয় কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত হৈ যায়। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত সময়ৰ লগে লগতে চাহখেতি অহা প্ৰত্যাহুন আৰু প্ৰাকৃতিক পৰিবেশত উৎপাদিত চাহৰ স্বীকৃতাৰ বৰ্ষাৰ জৰিয়তে অসমৰ চাহৰ মূল্য সংযোজনৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে ব্যক্ত কৰে। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসৱ কুমাৰ পাঠকে অসমৰ চাহৰ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ বৰ্ষাৰ সমাচাৰৰ প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ মূৰৱী অধ্যাপক ড° মুদুল ডেকাই আদৰণি ভাষণ আগবঢ়ায়োৱা কৰিব। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উত্তৰ-পূব জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যা কেন্দ্ৰৰ অৰ্থসাহায্যে আয়োজিত এই কৰ্মশালাত বন্ধৰ্য আগবঢ়াই সঞ্চালক ড° বিদ্যুৎ কুমাৰ শৰ্মাই চাহৰ শেহতীয়া ধাৰা আৰু মূল্য (৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত চাহত মূল্যসংযোজনৰ ওপৰত উচ্চস্তৰীয় কৰ্মশালা সম্পন্ন

যোৱা ২১ মাৰ্চ তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত সময়ৰ লগে লগতে চাহখেতি অহা প্ৰত্যাহুন আৰু প্ৰাকৃতিক পৰিবেশত উৎপাদিত চাহৰ স্বীকৃতাৰ বৰ্ষাৰ জৰিয়তে অসমৰ চাহৰ মূল্য সংযোজনৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে ব্যক্ত কৰে। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসৱ কুমাৰ পাঠকে অসমৰ চাহৰ চাহৰ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ বৰ্ষাৰ সমাচাৰৰ প্ৰযুক্তিবিদ্যা কেন্দ্ৰৰ অৰ্থসাহায্যে আয়োজিত এই কৰ্মশালাত বন্ধৰ্য আগবঢ়াই সঞ্চালক ড° বিদ্যুৎ কুমাৰ শৰ্মাই চাহৰ শেহতীয়া ধাৰা আৰু মূল্য (৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ - মণ্ডমাহৰ খেতি

(মোৰা সংখ্যাৰ পিছৰ পৰা)

প্ৰতাপঃ ৩ প্ৰতাপৰ কৃষিকাল ৬৫-৭৫ দিন
আৰু ইয়াৰ গড় উৎপাদন বিঘাই প্ৰতি ১.৩
ব পৰা ১.৮ বুইটেল। এইজাতটিৰ পাতত
দাগ পৰা বোঝ প্ৰতিৰোধ
কৰিব পৰা শুণ আছে কিষ্ট ই গচ হালধীয়া
পৰা বেমাৰ প্ৰতিৰোধ কৰিব নোৱাৰে।

বীজ সিঁচাৰ সময় :

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু
মণ্ডমাহৰ বীজ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময় হৈছে
যেৰুৱাৰী মাহৰ মাজভাগৰ পৰা মাৰ্চ মাহৰ
মাজভাগলৈ। অৰ্থাৎ বীজ সিঁচিলৈ উত্তম
সময় হৈছে ফাণুল মাহ।

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু
মণ্ডমাহৰ পৰা আশা কৰা ধৰণে উৎপাদন
পাবলৈ হৈলৈ শেতিভাৰ পৰিচ্যৰ্যাত অধিক
গুৰুত্ব দিব লাগিব। কিননো যিকোনো অধিক
উৎপাদনক্ষম জাতৰ খেতিৰ পৰিচ্যৰ্যা ভাল
নহ'লে উৎপাদন আশানুৰূপ নহয়। সেয়েহে
গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু
মণ্ডমাহৰ খেতিৰ বাবে নলা খন্দা ব্যৱস্থা
ক্ষেত্ৰতো বীজ সিঁচাৰ সময়, মাটি নিৰ্বাচন,
মাটি প্ৰস্তুতি, গুটি সিঁচাৰ পৰিমাণ, উৰুৰা

পৰিচালন, বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ তথা শস্য বৰ্ক্ষা
ব্যৱস্থাৰ ওপৰতো ঢোকানজৰ বাখিৰ লাগে।

মাটি নিৰ্বাচন :

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু
মণ্ডমাহৰ খেতি যদি গ্ৰীষ্মকালত কৰিব
খোজা হয় তেওবা হলৈ মাটি নিৰ্বাচন
কৰোতে সাৰধান হ'ব লাগিব। গ্ৰীষ্মকালীন
মাটিমাহ আৰু মণ্ডমাহৰ বাবে পানী সহজতে
ওলাই যাব পৰা, ওখ চানেকীয়া আৰু
বালিঁহীয়া মাটি নিৰ্বাচন কৰিব লাগে।

মূল পথাৰ প্ৰস্তুতি :

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু
মণ্ডমাহৰ খেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিদৰা
২-৩ বাৰ হাল বাই মৈয়াই চপৰা ভাঙিব
লাগে। মাটিদৰাত থকা অন্য শস্যৰ মৃতা বা
অন্যান্য জাৰুৰ জেঁখসমূহত আৰাই পেলোৰ
লাগে। বৰষুণৰ অতিৰিক্ত গানাখিনি সহজে
যাতে ওলাইয়াৰ পাৰে তাৰবাবে নলা খান্দি
দিব লাগে। গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু
মণ্ডমাহৰ খেতিৰ বাবে নলা খন্দা ব্যৱস্থা
ক্ষেত্ৰতো বীজ সিঁচাৰ সময়, মাটি নিৰ্বাচন,
মাটি প্ৰস্তুতি, গুটি সিঁচাৰ পৰিমাণ, উৰুৰা

মূল পথাৰত চূঁ প্ৰয়োগ :

অসমৰ মাটি আলিক হোৱাৰ বাবে
গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু মণ্ডমাহৰ খেতি

বৰষুধাজনক নহয়। সেই হেতুকে মাটিৰ
অল্পতা ৬.০ লৈ আনিবলৈ চূঁ প্ৰয়োগ কৰিব
লাগে। চূঁ প্ৰয়োগ কৰিবৰ বাবে মাটি
প্ৰস্তুতিৰ সময়তে বীজ সিঁচাৰ ১৫ দিন
আগতে ডেলমাইট চূঁ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

এই ডেলমাইট চূঁ গৰ ৬৫ কিঃগ্রাঃ প্ৰতি ২

ব পৰা ২.৫ কিঃগ্রাঃ আৰু বীজ এনেয়ে

সিঁচি দিলৈ বিঘাইপ্ৰতি ২.৭-৩ কিঃগ্রাঃ বীজ

সিঁচিৰ লাগে। গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু

মণ্ডমাহ শাৰীৰক প্ৰগালীত সিঁচিলৈ

দুটা শাৰীৰক মাজত ৩০ ছেমিঃ আৰু দুজোপা

গচৰ মাজত ১০ ছেমিঃ ব্যৱধান বাখিৰ

লাগে।

বীজ সিঁচাৰ পৰিমাণ :

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু
মণ্ডমাহৰ খেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিদৰা
২-৩ বাৰ হাল বাই মৈয়াই চপৰা ভাঙিব
লাগে। মাটিদৰাত থকা অন্য শস্যৰ মৃতা বা
অন্যান্য জাৰুৰ জেঁখসমূহত আৰাই পেলোৰ
লাগে। বৰষুণৰ অতিৰিক্ত গানাখিনি সহজে
যাতে ওলাইয়াৰ পাৰে তাৰবাবে নলা খান্দি
দিব লাগে। গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু
মণ্ডমাহৰ খেতিৰ পৰিচ্যৰ্যা ভাল নহ'লে
ওলাইয়াৰ পাৰে তাৰবাবে নলা খান্দি দিব লাগে।

মূল পথাৰত চূঁ প্ৰয়োগ :

কিঃগ্রাঃ বীজ প্ৰতি বিঘাৰ বাবে প্ৰয়োজন হ'ব।
আনহাতে বীজ এনেয়ে সিঁচি দিলৈ এই দুটা

জাতৰ বাবে প্ৰতি বিঘাৰ ৩.০ কিঃগ্রাঃ বীজ

সিঁচিৰ লাগে। বাকী অন্য জাতৰ ক্ষেত্ৰত

শাৰীৰক প্ৰগালীত সিঁচিলৈ বিঘাই প্ৰতি ২

ব পৰা ২.৫ কিঃগ্রাঃ আৰু বীজ এনেয়ে

সিঁচি দিলৈ বিঘাইপ্ৰতি ২.৭-৩ কিঃগ্রাঃ বীজ

সিঁচিৰ লাগে। গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু

মণ্ডমাহ শাৰীৰক প্ৰগালীত সিঁচিলৈ

দুটা শাৰীৰক মাজত ৩০ ছেমিঃ আৰু দুজোপা

গচৰ মাজত ১০ ছেমিঃ ব্যৱধান বাখিৰ

লাগে।

বীজ সিঁচাৰ পৰিমাণ :

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু

মণ্ডমাহৰ খেতি বৈজ সিঁচিলৈ প্ৰয়োজন হ'ব।

মণ্ডমাহৰ খেতি বৈজ সিঁচিলৈ প্ৰয়োজন হ'ব।

জীৱাণুসাৰৰ সৈতে গুটি মিশ্রণ :

মাজাতীয়ী শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধি

তথা নাইট্রেজেনযুক্ত সাৰৰ ব্যৱহাৰ কমাবৰ

বাবে মাটিমাহৰ মণ্ডমাহৰ বীজ বাইজিভিয়াম

সাৰৰ লগত মিহলাই লেপন দিব লাগে।

এই জীৱাণুসাৰৰ ১৫০ থাম মাটিমাহ বা

মণ্ডমাহৰ ৩-৪ কিঃগ্রাঃ বীজৰ লগত সানিলৈ

ভাল ফল আশা কৰিব পাৰি।

সাৰ প্ৰয়োগ :

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু

মণ্ডমাহৰ খেতিৰ সৈতে গুটি মিশ্রণ :

মাজাতীয়ী শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধি

তথা নাইট্রেজেনযুক্ত সাৰৰ ব্যৱহাৰ কমাবৰ

বাবে মাটিমাহৰ মণ্ডমাহৰ বীজ বাইজিভিয়াম

সাৰৰ লগত মিহলাই লেপন দিব লাগে।

এই জীৱাণুসাৰৰ ১৫০ থাম মাটিমাহ বা

মণ্ডমাহৰ ৩-৪ কিঃগ্রাঃ বীজৰ লগত সানিলৈ

ভাল ফল আশা কৰিব পাৰি।

মণ্ডমাহৰ পৰা অধিক উৎপাদন পাৰলৈ হ'লে
জৈৱিক আৰু বাসায়নিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰিবই

লাগিব। মাটি প্ৰস্তুতিৰ সময়তে শুকান

গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰতি বিঘাৰ

৫ কুইটলকৈ প্ৰয়োগ কৰিবলৈ শস্যৰ উৎপাদন

বৃদ্ধিৰ লগতে মাটিৰ গঠনো উন্নত হয়।

বাসায়নিক সাৰৰ ফ্ৰেন্ট গুটিৰ লগত

জীৱাণুসাৰ লেপন নিদিলৈ ইউৰীয়া ৪.৫

কিঃগ্রাঃ আৰু একক চুপাৰ ফচফেট ৩০

কিঃগ্রাঃ প্ৰতি বিঘাৰ প্ৰয়োজন হ'ব।

জীৱাণুসাৰৰ লগত গুটি লেপন দিলৈ বিঘাই

প্ৰতি ৩ কিঃগ্রাঃ আৰু একক চুপাৰ ফচফেট

প্ৰয়োজন হ'ব।

বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ :

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ আৰু মণ্ডমাহৰ খেতিৰ সৈতে গুটি মিশ্রণ :

মাজাতীয়ী শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধি

তথা নাইট্রেজেনযুক্ত সাৰৰ ব্যৱহাৰ কমাবৰ

বাবে মাটিমাহৰ মণ্ডমাহৰ বীজ বাইজিভিয়াম

সাৰৰ লগত মিহলাই লেপন দিব লাগে।

এই জীৱাণুসাৰৰ ১৫০ থাম মাটিমাহ বা

মণ্ডমাহৰ ৩-৪ কিঃগ্রাঃ বীজৰ লগত সানিলৈ

ভাল ফল আশা কৰিব পাৰি।

</div

আমাৰ একাবাৰ

গ্রাম্য কৃষি অৰ্থনীতিত মহিলাৰ ভূমিকা

একবিশ্ব শতকাত মহিলাসকলৰ কেৱল ঘৰৰা কামৰ মাজতে আৱদন নাথাকি সমাজৰ প্রতিটো স্তৰতে প্ৰভৃতি বৰঙণি যোগাবলৈ সক্ষম হৈছে। বৰ্তমান মহিলাসকলো আৱসহায়ক গোটা গঠন কৰিছে যদিও তেওঁলোকে কৃষিৰ লগতে অন্যান্য ক্ষেত্ৰ সমূহত যিদেৰ আগভাগ ল'ব লাগিছিল সেইদেৰে আগভাগ ল'ব পৰা নাই। 'একতা ইশক্তি'-এই কথা সৱোগত কৰি মহিলাসকলে একত্ৰি হৈ উৎপাদনৰ কামত নিজৰে নিয়োগ কৰিব লাগে। তেজিহাতে দেশৰ কল্যাণ হ'ব। বৰ্তমান গ্রাম্য কৃষি ব্যৱস্থাটোক অধিক ফলপ্ৰসূ কৰি তুলিবলৈ হ'লৈ কৃষি আৰু আনুসন্ধি ক্ষেত্ৰত মহিলাসকলো সক্ৰিয়ত আংশ গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। কৃষিখণ্ডৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত মহিলাসকলোৰ সক্ৰিয়ত আংশ গ্ৰহণ বিষয়ে তলত কিছু আভাস দাঙি ধৰা হ'ল।

শাক-পাচলিৰ উৎপাদনত : বৰি আৰু খাৰিখ দুয়োবিধ শস্য উৎপাদনত মহিলাসকলু ভাড়িত হ'ব পাৰে। আগভাগীয়াকে ট্ৰেক্টৰে মাটি চৰাই শাক-পাচলিৰ খেতি কৰিব পাৰে। আগভাগীয়াকে উৎপাদন হোৱা শাক-পাচলিৰ মূল্য অধিক। মহিলাসকলো আৱসহায়ক গোটা গঠন কৰিব লাগিব। কৃষিখণ্ডৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত মহিলাসকলোৰ সক্ৰিয়ত আংশ গ্ৰহণ বিষয়ে তলত কিছু আভাস দাঙি ধৰা হ'ল।

গাঁৰত বিপণন গোটা গঠন : মহিলাসকলো গাঁৰত বিপণন গোটা গঠন কৰি অঞ্জলটোৰ উৎপাদিত খাদ্য শস্য সংগ্ৰহ কৰি ওচৰ বজাৰত বেচিৰ পাৰে। যাৰ ফলত বছতো মহিলা নিকুৰাই সংস্থাপন পাৰলৈ সক্ষম হ'ব।

খাদ্য সংশাধন পদ্ধতিত : মহিলাসকলো ঘৰতে উৎপাদিত খাদ্য সামগ্ৰীৰ প্ৰাথমিক সংশাধন কৰি ওচৰ বজাৰত বেচিৰ পাৰে। যেনে - ধান বিক্ৰী নকৰি তাৰ পৰা চাউল উনিয়াই বিক্ৰী কৰে, আলু যদি সৰু-ডাঙুৰ ভাগ কৰি বিক্ৰী কৰে তেতে সামগ্ৰীটো বেচি অধিক লাভ পাৰ। গতিকে ইইব্যৱস্থাটো মহিলাসকলো গুৰুত্ব সহকাৰে ল'ব লাগে। পেকেজিং বা আৱৰণ দিয়াত : কোনো খাদ্য শস্যৰ পৰা প্ৰস্তুত কৰা কোনো এবিধ সামগ্ৰীৰ ওপৰত সামগ্ৰীবিধৰ সুৰক্ষাৰ বাবে এটা আৱৰণ দিয়া হয়। উদ্দৰ্বলণ্ডকপে - আলুৰ পৰা চিপ তৈয়াৰ কৰি, চাউলৰ পৰা পিঠাণুৰি, সান্দহণুৰি তৈয়াৰ কৰি এক আৱৰণ দিয়া হয়। শ্ৰেণত সামগ্ৰীবিধৰ নামাৰকণ কৰা হয়। এনেবিলাক ঘৰৰ ভিতৰতে কৰিব পৰা কাৰ্য্যত যথেষ্ট পৰিমাণৰ লাভ আছে। এই ক্ষেত্ৰত মহিলাসকলো সক্ৰিয়ত আংশ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

পশুপালনৰ ক্ষেত্ৰত : মহিলাসকলো ঘৰৰ বাবীৰ চৌহদত হাঁচ, পার, কুকুৰ, ছাগলী আৰু গো-গালন কৰিব পাৰে। বিজ্ঞানসম্ভূত তথা ব্যৱসায়িকভিত্তিত পশুপালন কৰিবলৈ হ'লৈ অৰ্থ সাহায্যৰ বাবে বাস্তৱিক কৃষি আৰু গ্ৰামোৱন বেংক চমুকে নাবাৰ্ত্তৰ লগত যোগাযোগ কৰিব পাৰে। ইয়াৰ উপৰিও অসম চৰকাৰৰ পশুপালন বিভাগে পশুপালনৰ বাবে অৰ্থ সাহায্য আগবঢ়ায়।

মীনপালনত : মহিলাসকলো মীনপালনৰ ক্ষেত্ৰত আৱসহায় কৰিব পাৰে। মীনপালনৰ বাবে ব্যক্তিগতভাৱেই হওকে নতুৱা আৱসহায় গোটা গঠন কৰিবলৈই হওকে নিজৰ জিলাৰ মীন বিষয়াৰ লাগত যোগাযোগ কৰিব লাগে, যাতে মীন বিভাগৰ পৰা আধিক সাহায্য লাভ কৰিব পাৰে।

জৈৱিক সাৰ প্ৰস্তুতকৰণত : ঘৰতে প্ৰস্তুত কৰিব পৰা অন্যতম জৈৱিক সাৰ, কেঁচুসাৰ প্ৰস্তুত কৰাত মহিলাসকলো আগভাগ ল'ব পাৰে। অসম চৰকাৰৰ কৃষি বিভাগে কেঁচুসাৰ প্ৰস্তুতকৰণৰ বাবে অৰ্থ সাহায্য আগবঢ়ায়। মহিলাসকলো চৰকাৰৰ এই আঁচনি গ্ৰহণ কৰি কেঁচুসাৰ প্ৰস্তুতকৰণত উল্লেখযোগ্য ভূমিকা ল'ব পাৰে। বৰ্তমান বজাৰত কেঁচুসাৰ যথেষ্ট চাহিদা আছে।

ৰেচম শিল্পৰ বিকাশত : মহিলাসকলো ৰেচম শিল্পৰ বিকাশত প্ৰভূত বৰঙণি যোগাব পাৰে। অসম চৰকাৰৰ ৰেচম বিভাগে পাট পলু, এৰী পলু আদি পালন কৰা লোকসকলক বিভিন্ন আঁচনিৰ অধীনত অৰ্থ সাহায্য প্ৰদান কৰে। মহিলাসকলো এই সুবিধাৰ গ্ৰহণ কৰিব লাগে। বৰ্তমান মৃগা সূতৰ মূল্য প্ৰতি কিঃগ্ৰামত ১২০০০ টকাৰ পৰা ১৮০০০ টকা পৰ্যাপ্ত হৈছে। গতিকে বিনা দিখাই ৰেচম শিল্পক লাভজনক উদ্যোগ বুলি ক'ব পাৰি। মো পালনত : আতি কম মূলধৰণৰ কৃষি বিভাগৰ পৰা এটা লাভজনক ব্যৱসায় হ'ল মোপালন। বৰ্তমান সময়ত খনুৱা মো-জোলৰ মূল্য প্ৰতি কিঃগ্ৰামত ৫০০ বা পৰা ৬০০ টকা পৰ্যাপ্ত হৈছে। গতিকে মহিলাসকলো মোপালনৰ যোগাযোগ স্বারলম্বী হ'ব পাৰে।

মুঠতে ক'বলৈ হ'লৈ মহিলাসকলো কৃষি আৰু আনুসন্ধি ক্ষেত্ৰত প্ৰভৃত বৰঙণি যোগাব পাৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনত থকা কৃষি বিভাগৰ কেন্দ্ৰসমূহে মীনপালন, পশুপালন, বৰি শস্য, খাৰিখ শস্য, মোপালন, জৈৱিক সাৰ উৎপাদন আদি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত কৃষকসকলক প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰি আহিছে। মহিলাসকলো এই সুবিধাৰ গ্ৰহণ কৰিব লাগে। ইয়াৰ উপৰিও অৰ্থ প্ৰাপ্তিৰ বাবে স্থানীয় বেংকসমূহৰ লগত যোগাযোগ কৰিব লাগে। এছদেৰে মহিলাসকলো কৃষি আৰু আনুসন্ধি ক্ষেত্ৰত সৱল আংশ গ্ৰহণৰে নিজৰ অধিক অৱস্থা টনক্যিয়াল ব্যৱসাৰ লগতে গ্রাম্য অৰ্থনীতিৰ বিকাশত বলিষ্ঠ ভূমিকা ল'ব পাৰে।

ত্ৰীজিতুমণি নাথ

১ এপ্ৰিল, ২০২৩

মাহটোৰ কৃষিকল্প

১৬ বহাগৰ পৰা ১৫ জেত, ১৯৪৫ শক

পথাৰ শস্য

দিনীয়া আৰু দীৰ্ঘদিনীয়া জাতৰ ৩০-
৩৫ দিনীয়া কঠীয়া ৰুব পৰা হিচাপত
বীজ সিচিব। কঠীয়া অনুমোদিত
সময়তকৈ পলমকৈ বললৈ উৎপাদন হুস
পাব।

শালিখান

ক) জাত নিৰ্বাচন আৰু বীজ সংগ্ৰহ :
১) কৃষকসকলে স্থানীয় কৃষি সম্প্ৰসাৰণ
বিষয়াৰ পৰা নিজ নিজ অঞ্চলৰ বাবে
অনুমোদিত অধিক উৎপাদনক্ষম ধানৰ
জাতকেই টাৰ বিষয়ে জানি ল'ব।
অনুমোদিত বিক্ৰেতা বা অসম কৃষি
বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যিকোনো গৱেষণা কেন্দ্ৰ/
কৃষি বিভাগ কেন্দ্ৰৰ পৰা বীজ সংগ্ৰহ কৰিব
পাৰিব।

খ) অনুমোদিত জাত সমূহ :

দীৰ্ঘদিনীয়া জাত : বঞ্জিত, বাহাদুৰ, কুশল,
মণিখাম, পিয়ালি

মধ্যমদিনীয়া জাত : সত্যবঙ্গন, বসুন্ধৰা
কমলদিনীয়া জাত : লুইত, কপিলী, দিচাং
বৰা ধানৰ জাত : বঙ্গলী, ভোগালী

জহা ধানৰ জাত : কেতেকী জহা
ওখ, দীৰ্ঘদিনীয়া, পলমকৈ ৰুব পৰা :
মনোহৰ শালি, মাচুৰি, স্বণ্পত্তা। এই
কেইটা জাতৰ কঠীয়া জুন-জুলাইত সিচি
৩৫-৪০ দিনীয়া কঠীয়া ৰুব পাৰি।

বিশেষ পৰিস্থিতিত কঠীয়া পাৰি বহু
পলমকৈ ৰুব লগা অৰস্তুত : ফ্ৰুলু
নামৰ জাতৰ ৩০-৭৫ দিনীয়া কঠীয়া
আৰু গীতেশ নামৰ জাতৰ ৩০-৬০

দিন পৰ্যাপ্ত কঠীয়া ৰুব পাৰি।

হঠাত পানী আহি ১৫-২০ দিন পৰ্যাপ্ত
ডুবাই বৰ্খা অৰস্তুৰ বাবে জলশৰী আৰু
জল কুঁৰৰী নামৰ জাতৰ ৩০-৩৫ দিনীয়া
কঠীয়া ৰুব পৰা যায়।

গ) পৰিমাণ : এবিধা মাটি ৰুবৰ বাবে ৫
কিঃ প্রাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন।

কঠীয়াতলি প্ৰস্তুতি :

মাটিবৰা ৪/৫ বাৰ হাল বাই
মৈয়াই সমান কৰি ল'ব। তাৰ পিছত ১০
মিটাৰ পানীলৈ ১২৫ চেঁচ মিঃ বহুল
কেঁচুসাৰ পৰা কেঁচুসাৰ কেঁচুসাৰ
তৈয়াৰ কৰি তাৰ মাজে ৩০ চেঁচ
মিঃ বহুলকৈ একোটা লোৰ দিব। এবিধা
মাটি ৰুবৰ বাবে তেনে জোখৰ ৭-৮ খন
বীজ তলীৰ প্ৰয়োজন। কঠীয়াতলীৰখন
তৈয়াৰ কৰোতেই যথেষ্ট পৰিমাণে
গোৰৰ নাইবাৰ পচনসাৰ দি মাটিৰ লগত
মিহলাই ল'ব। প্ৰতি ছিটা তলিতে ৮০
গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৮০ গ্ৰাম একক চুপাৰ
ফচফেট আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰিয়েট তাৰ
পটাই সাৰ বীজ সিচাৰ আহিগতে তলীৰ
মিহলাই ল'ব।

বীজ সিচাৰ সময় : জুলাই মাহৰ দিনীয়া
সপ্তাহৰ ভিতৰত কম দিনীয়া জাতৰ ২৫

দিনীয়া কঠীয়া, মধ্যম দিনীয়া জাতৰ ৩০

মৰা পাটৰ খেতিত বিছা, চেমিলুপাৰ, মাইট আদি অনিষ্টকাৰী পোক
নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে পথাৰতৰা সঘনাই
নিৰীক্ষণ কৰি থাকিব। বিছা পোকৰ কণী
বা গলু পাতত দেখা পাল

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

পথাৰ শস্য

ফচফেট প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। তলীডৰাত ৭৫ চেং মিঃ আঁতৰে আঁতৰে শাৰীৰ কৰি ৩০ চেং মিঃ ব্যৱধানত বীজ সিঁচি মাটিৰে ঢাকি দিব। ব্যৱশুণৰ আশঙ্কা থাকিলে শাৰীৰিলাক খেৰ আদিৰে ঢাকি দিব।

গোমধান : বৰ্ষাকালীন

১) হাইৱীডৰ ভিতৰত গঙ্গা - ৫, আৰু হিষ্টার্চ; কম্পজিত জাতৰ বাবে এন. এল. ডি, চাৰ্ল্যাল, নৱিয়ৎ আৰু ডায়েৰ আদিৰে খেতি কৰক।

২) গুটিলাক বেভিটিন বা কেপটান নামৰ ঔষধৰ যি কোনো এবিধ প্রতি কিলোগ্ৰাম গুটিৰ লগত ২ গ্ৰামকৈ দী বীজ শোধন কৰিব লওক।

৩) মাটিডৰা বিঘাই প্ৰতি ৭০০ কিলোগ্ৰাম গোৱৰ বা পচন সাৰ দি নাওলেৰে হালবাই লওক। ৬ মিটাৰ দূৰে দূৰে ৩০ ছেঁমিঃ বহল আৰু ১৫ ছেঁমিঃ দকে লোৰ খান্দি অতিৰিক্ত ব্যুণৰ পানী ওলাই যোৱা পৰাব ব্যৱস্থা কৰিব লওক।

৪) বিঘাই প্ৰতি ১৮ কিলোগ্ৰাম ইউৰীয়াৰ সমানে তিনি ভাগ কৰি এভাগ অৰ্থাৎ ৬ কিলোগ্ৰাম, ৩০ কিলোগ্ৰাম চুপাব ফচফেট আৰু ৯ কিলোগ্ৰাম মিউরিয়েট অৱ পটাছ শেষৰ বাব হাল বোৱাৰ আগতে মাটিডৰাত ছিটিয়াই হালবাই সমান কৰি লওক।

৫) মাটিডৰা উলিয়াই নাওলৰ শিৰজুৰে ৮-১০ ছেঁমিঃ মিঃ দকে লোৰ কৰি লোৰিলাকত আগতে কোৱাৰ দৰে সাৰ প্ৰয়োগ কৰি আধোলৈকে মাটিৰে পুতি দিলে সাৰ খিনিৰ পৰা বেছি ভাল ফল পাৰি।

৬) গুটি দিবৰ বাবে ৬৫-৭৫ ছেঁমিঃ দূৰে দূৰে লোৰ কৰি ২০-২৫ ছেঁমিঃ প্ৰতিটো গুটিৰ মাজত ব্যৱধান বাধি ৪-৫ ছেঁমিঃ দ'ত গুটি দি লোৰিলাক মাটি দিকি দিয়ক।

৭) ফেৰৱাৰী মাহত দিয়া গোমধান বিলাকৰ এতিয়া নিৰণিকৰণৰ সময়। পুলিলাক ১০-১৫ দিন হওতে পুলিৰ শাৰীৰিলাকৰ পৰা অলাগতিয়াল বন-বাত নিৰণি কৰাৰ লগতে ২০ ছেঁমিঃ ঘনকৈ থকা পুলিলাক উভালি পেলওক।

৮) পুলিলাক আঠুমুৰীয়া হওতে (৩০-৩৫ দিনৰ পিছত) আগতে তাগ কৰি লোৱা ৬ কিঃগ্ৰাম ইউৰীয়া পুলিলাকৰ দাঁতিয়ে দাঁতিয়ে ছিটিয়াই গুটি গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক।

ড° বণজিৎ কুমাৰ সাউদ

কল ৪ : কলৰ বাবী পাঞ্জিলে মাটি ডোখৰ চাহ কৰি কলৰ জাত অনুযায়ী নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বত গাঁত খান্দি মাহুটোৰ শেষৰ ফললৈ পুলি কৰ। পূৰ্ণাৰ্বাণীত জীপ বাখিলৈ ৮-১০ দিনৰ মূৰে মূৰে পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰক। গাঁতৰ শুকান পাত বা পচা পটুয়াৰোৰ আঁতাই পেলাওক।

কলজিন ওলোৱাৰ গাঁতৰ গুৰিত এটা মাত্ৰ পোখা

পুলিৰ বাখিলৈ।

নাৰিকল্প নাৰিকল গাঁতৰ গুৰিত ১২-১৫ দিনৰ মূৰে মূৰে পানী দিব। পানী দিয়াৰ পিচিত গাঁতৰ গুৰিব মাটিত ধানখেৰ বা মেটেক আদিজিপি দিমারিজীপ বাখিলৈ গাঁতৰ গুৰিতসৰক্ষৰিমাণে পচন সাৰ বা শুকান গোৱৰ প্ৰয়োগ কৰিলৈ মাটিয়ে পানী ধৰি ব্যৱহাৰ কৰিব।

শুকান পাত বা শুকান খোৱাৰোৰ কাটি আঁতাই

আনক আৰু গুৰিত জমা হোৱা শুকান ফুল

বা ঘুণুলাবোৰ পৰিষ্কাৰ কৰক।

নতুনকৈ নাৰিকল গাঁতৰ হলৈ মাটি ডোখৰ চাহ নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বত (২৫ ফুট X ২৫ ফুট)

একেটাকৈ গাঁত খান্দক।

পানী পাত বা শুকান পাত বোৱাৰ খেতি কৰক।

শুকান পাত বোৱাৰ পৰা পুৰিত পোখা

পুলিৰ মুকুট পোখাৰ বা ক্রাউন আদিত পানীৰ যোগান ধৰক।

আগৰ বছৰ বোগন কৰা পুলিৰ গুৰিত পোখাৰ / সাৰ দি

মাটি চপাই দিয়ক।

নতুনকৈ বাখি পাঞ্জিলি কৰিব হাল-কোৰ

মারক আৰু ভাল সঁচৰ বীজ আনি ওখ ভেটি

তৈয়াৰ কৰি বীজিখিনি সঁচি দিয়ক।

নতুনী পাঞ্জিলি বেগত মাটি ভৰাই দিয়ক।

তামোলঃ তামোল বাখীৰ বন-বাতোৰ চাফা কৰি বাখিক।

তামোলঃ তামোল বাখীৰ বন-বাতোৰ চাফা ক